

Az Újság

1 Leu

Ánol X. Nr. 170

Redactor responsabil și adm. del.
ALEXANDRU GAAL

Salonta, la 3 August 1938.

Abonamentul
pe 1 lună 25 lei

Proprietar: „Bihor” Intreprindere de ziar S. A. Inreg. la Tribunalul Bihor S. III. Dos. No. 953—938.

A Valenii de Munte-i szabadegyetem

Irta: BORCEA ONISIFOR

Háboru előtti és utáni művelődés történelmünkben Valenii de Munte városka egy igen jelentős korszakot jelöl meg, mivel itt, a történelmi hírv Teleajan folyó völgyében elrejtett ezen városkában keltek életre a román népnek, ha nem is az összes, de a legmagasabb eszméi. Innen áradt ki a bárhol élő románok felé az értük érzett határtalan szeretet, sorfukért való atyai gondoskodás, valamint a ragyogó oktatások szellemükért és jövőjükért. Hogy elkerülje a városok zaját és elmeneküljön a nagy helységek világvárosi légköréből, Iorga Miklós tanár Valenii de Munte-t, a tiszta s a román életnek ezt a kis zugát választotta pihenőül, de leginkább az ő alapításainak céljaira. Egyedül itt a földet és a népet szerelő bojárok ezen előkelő fészkeben tudta teljesíteni apostoli hivatását Iorga Miklós.

Napról napra, évről évre csodálatos kitartással küzdött a román szellem és művelődés megújodásáért. Ennek a munkának szentelte a pihenés napjait, — ennek a nemzeti szükségletnek ajándékozta fiatalága és idős kora éveit.

Fáradozása nem volt hiábavaló.

Harminc éve eltelt már, amióta ez a fáradhatatlan munkás a román gondolkodás pusztja földjén multunk történelmi romjain elhelyezte a nemzeti iskola alapjait.

Harminc egymásután következő éven át mindenfelől jöttek fiatalok és idősök, meghallgatni az ő apostoli szövegét és részesülni az ő helyes tanításában. De különösen azért jöttek ide, hogy megerősítsék lelküket és hogy egy építő nemzeti eszmé fényében megvizsgálják lelkiismeretüket. Így készült fel a nemzet az 1918. sikerre.

Szellemet merítve Iorga Miklós szelleméből, valósíthattuk meg Nagy Romániát.

Ha pedig az ő tanításait követjük, megfogjuk tudni őrizni a román határok sértetlenségét.

Fordította:
SZABÓ ZOLTÁN

Új komiszár a salontai államrendőrségen

A belügyminiszter Conțiu Vicor komiszárt a salontai államrendőrségre helyezte, aki ma már el is foglalta hivatalát.

Jurj Marian érettségizett közrendőrt aki a rendőrség iktató hivatalában dolgozott, detektívnek léptették elő.

Sabău Sándor rendőrlégénységi parancsnok ma hazajött nyári szabadságáról és átvette hivatalát.

Terjessze „Az Újság”-ot

A salontai államrendőrség rendelete a buzaeladásról és buzavásárlásról

A földművelésügyi minisztérium buzaértékesítő rendelete a salontai államrendőrségre is megérkezett, amelyet a rendőrség lapunk útján hivatalosan közöl úgy a termelőkkel, mint a gabonakereskedőkkel.

Salontán a 77 kilógramos buza, amelyben 3 százalék idegenanyag található mázsánként legalacsonyabb ára 400 lei. Ha egy kilógrammal alacsonyabb a fajsúlya, vagy egy százalékkal több idegenanyag található benne, egyszázalékkal olcsóbb az ára, viszont annyi százalékkal magasabb értékű, amennyivel nehezebb fajsúlyu, mint 77 kilógram.

Szigoru eljárás indul mindazok

ellen, akik olcsóbban vásárolják a búzát, mint a fent megállapított minimális érték.

A gabonakereskedő nem mondhatja azt a termelőnek, hogy nincs szüksége búzára és azt nem veszi meg. A gabonakereskedő minden eladásra felkínált búzát köteles megvásárolni.

Búzát csak a piacon szabad eladni.

A rendőrség lapunk útján kér fel mindenkit, hogy közölje vele, ha a fenti rendelkezést valaki nem tartaná be, hogy megindítsa az eljárást, amely ezesetben tekintélyes büntetés-sújtja a kihágókat.

Minden hirdetést készpénzzel kell fizetni ezentul

Az új sajtóellenőrzési törvény tudvalevőleg előírja a lapkiadók szindikátusának megalakítását. Ez a szindikátus hivatott arra is, hogy megszabja a lapok hirdetési tarifáját. Minthogy technikai okokból a szindikátus nem volt eddig megalakítható, az igazságügyminiszter comisia interimárét nevezett ki, amelyben a lapok megfelelő képviselőket nyertek. A magyar kisebbségi sajtó részéről dr. Somodi András, a „Keleti Újság” igazgatója kapott helyet. Ez az ideiglenes bizottság pénteken Bucureștibben a királyi tábla főelnökének elnöklésével ülést tartott, amelyen megállapította az összes lapok hirdetési tarifáját. A lapokat a bizottság öt kategóriába osztotta és ebben a negyedik kategóriában a kisebbségi lapok foglalnak helyet.

A tarifa lényegesen emeli az eddigi árakat, viszont például az apróhirdetések árát leszállítja. A hirdetési árak jelentékeny százaléka a sajtó és propaganda minisztérium alapjai javára megy, amit a lapoknak be kell fizetniük. A tarifa szerint minden hirdetés előre fizetendő. Ugynevezett hirdetési kötések csak három hónapra lehet lekötöni. Természetesen minden

féle ingyen, vagy ellenszámlás hirdetés megszűnik, mert a lapok a hirdetésekkel kötelesek pontosan elszámolni a propaganda-minisztériumnak.

A tarifa a hirdetések árát Bucureștii rendszer szerint számítja ki, úgy, hogy a vidéki lapok, amelyek eddig négyzetcentiméteres alapon dolgoztak, át kell, hogy a tarifát számítsák erre az alapra.

A lapok hirdetési irodáktól csak akkor vehetnek fel hirdetést, ha azokat előzőleg a sajtóminisztérium láttamozta. Indokolt esetben ez alól kivételt lehet tenni. Viszont a minisztérium jogosult irányítani a hirdetések szétosztását a lapok között, ha azokat a hirdetési irodák veszik fel. A vidéki lapok számára a tarifa augusztus 15 én lép életbe. A régi kötések szeptember 15-ig kell likvidálni.

A lapok kötelesek a saját tarifájukat a lapban állandóan közzétenni.

A HADIÖZVEGYEK FIGYELMÉBE!

Azok a hadiözvegyek, akik annak idején Cervenca rokkant kapitánynak átadták igazoló okmányait, azoknak átvétele végett jelentkezzenek saját érdekükben mielőbb a városháza I. emelet 9-es számú szobában.

Szerelmi bánatában tegnap marószódával megmérgezte magát Domján Sándor salontai mészáros

Tegnap délbén, amikor a hőmérő árnyékban is 35 fokon mutatta a meleget és valami végtelen tunya fáradtság fektet városunkra, közvetlen a déli üzletzárás után szenzáció erejével hatott Domján Sándor salontai mészáros megrendítő öngyilkossága.

Mindössze 29 éves Domján Sándor és a Horia uccán, a Füredi házban van mészárszéke. Az üzlet a mai gazdasági viszonyok

mellett elég jól megy és abban a korban van, amikor már házasságra gondol az ember.

Domján Sándor is házasságra gondolt. A mészárszék kasszájában május 1. óta egy fiatal, alig 18 éves lányka ült. Kedves, szolid, jóindulatú a kislány és a fiatal mészáros szíve megdobbant. Ez éppen nekem való — mondotta hozzátartozóinak — feleségül veszem.

Más menyasszonyát nem lehet szeretni...

Minden ember élete egy kész regény, csak fel kell dolgozni és rá kell világítani a lélektani rugókra. Aztán fejezetekre taglalva fősúlyt kell helyezni a közismert szociális bajokra, a különböző lelki viaskodásokra, amely együttvéve kerekded egésze a XX. század társadalmi regényének. Manapság kis emberek életével foglalkoznak a nagy regényírók, mert itt gazdagabb a téma, jobban bonyolódhatnak a tragédiák és néha egy 18 éves kislánynak már olyan tragikus helyzetet teremti az élet, hogy azt csak könnyes szemmel lehet végig hallgatni. Pedig általában az

ember nem akar mást, mint egy csendes kispolgári existenciát, nyugodt, békés házasélelet.

Ezt akarta Domján Sándor és ezt akarta a mészárszék kasszájában alkalmazott Cămpian Zsuzsika és ezt akarta az a harmadik is, az a bizonyos harmadik, aki nem más, mint a Zsuzsika vőlegénye.

A szemrevaló, jóképű Zsuzsika ugyanis már menyasszony volt, csak éppen azért vállalta ezt a pénztári állást a mészárszékben, hogy egy kis hozományt kuporgasson össze szerény kis fizetéséből, mire megesküszik.

Két férfi akar egy leányért öngyilkos lenni...

A mai leányok állandóan azért keseregnek: Nem lehet férjhezmenni. Hozomány nélkül nem nőülnek a fiatal emberek, ennek következtében jó, ha 24–25 éves korában szerencséje adódik egyik, másik lánynak.

Cămpian Zsuzsika, mint már fentebb említettük, alig 18 éves, de már két férfi fenyegetőzik öngyilkossággal, ha nem hallgatja meg és nem akar a felesége lenni.

— Melyiket válasszam — mondogatja édesanyjának — melyiket szeressem.

Az egyikkel két évvel ezelőtt ismerkedett meg, 16 éves korában, a Reich Sándor féle szövőgyárban. Zsuzsika nem csak kesztyűt szőtt, hanem délibábos lányálmokat is. Ott settenkedett körülötte az üzem gépésze, a 27 éves Zsugán Lajos. A gépész szerelemre

lobbant és az elmúlt év augusztus 20-án annak rendje és módja szerint a szülőktől megkérte a leány kezét.

Cămpian György, akinek családja Cosbuc uccán 20. szám alatt lakik és Zsuzsikán kívül még két lány van a háznál, beleegyezett a házasságba annál is inkább, mert szegény ember és nagy boldogság az szegényházban, amikor három lány közül az egyik már menyasszony lesz. Cămpian György ugyanis Ciumeghiun borbélyoskodik és onnan jön haza családjaéhoz hetenként kétszer, háromszor. Itthon volt az eljegyzésen is.

Közben a Reich üzem léptette gépészét, a Zsuzsika vőlegénye állás nélkül maradt. Így aztán esküvőre egyelőre nem lehetett gondolni.

Visszajövök mire lehull az akácnak fehérfürtös virága

Multak a napok, a hetek, a hónapok és a leépített gépésznek csak nagy nehezen sikerült elhelyezkedni Oradeán. A végén mégis csak sikerült és arra kérte a leány szüleit, engedjék be Oradeára a menyasszonyát, dolgozzon ő is abban a szövőgyárban ahol ő dolgozik... Összekuporgatnak egy kis pénzt butorra, meg megymásra, aztán megesküsznek. Mondanunk is felesleges, hogy a leány szülei nem voltak hajlandók 18 éves kisleányukat vőlegényével elengedni addig, míg meg nem esküsznek.

— Nem baj — mondotta szomorú szívvvel a leánynak a gépész — menyasszonyom vagy és én visszajövök utánad.

De Zsuzsika nap nap után szomorubb lett és várta: mikor válik be ígéretét vőlegénye.

Zsugán Lajos többször meglátogatta a leányt és mikor hallotta, hogy Domján Sándor mészáros üzletében pénztárosnő keresnek, ő beszélt rá menyasszonyát, hogy foglalja el ezt az állást.

Kitűzik az esküvőt és öngyilkos lesz a mészáros

Domján Sándor, amikor Zsuzsikát alkalmazta, tudta, hogy az menyasszony. Amikor azonban vőőinek a friss tőpörtyűt, vagy a borjúkaraját méregelte, gyakran a leányon felejtette szemét, aki ott ült a kasszában mélabus tekintettel és sóhajait messze messze Oradeára küldte vőlegényéhez.

Domján Sándor mindössze 29 éves és nem jó, ha egy ilyen fiatal ember állandóan együtt van női alkalmazottjával. A forró júliusi nyárban az ember szíve könnyebben tüzet fog, mindegy az, ha az illető lírai költő, vagy hentes és mészáros. A szív egyformán ég a szerelem tüzeiben.

Mikor Domján Sándor megtudta, hogy Zsuzsikának augusztus 3-án már ki van tűzve esküvője, bevallotta a leánynak, hogy szereti, kérlelni kezdte: küldje vissza vőlegényének a gyűrűt... Meglátja boldog asszonnyá teszi. Aztán lement a leány szüleihez és kijelentette, hajlandó elvenni Zsuzsikát...

Zsuzsika visszaküldte vőlegényének a gyűrűt. Ez július 30-án történt, szombat délután.

Domján Sándor boldog volt és kijelentette Zsuzsikának, kétheti pihenőt ad és aztán, ha lejár ez a szabadságidő, kitűzik az esküvő napját.

Váratlanul tegnapelőtt este megérkezett Zsugán Lajos. Izgatottan viselkedett és azt mondta menyasszonyának, ha nem veszi vissza a jegygyűrűt és szerdán nem tartják meg az esküvőt, itt a szemük láttára végez önmagával, — hangjából érezni lehet, amit mond, meg is teszi.

Az egyik az esküvőre készül, a másik a halálra

Másnap, vagyis tegnap reggel Zsuzsika bement a mészárszékbe, hogy átadja a kasszát és közölje Domján Sándorral, hogy mégis csak Zsugán Lajos felesége lesz és szerdán lesz az esküvője. Domján Sándor átvette a kasszát és hallgat csak annyit mondott a leánynak: jól van Zsuzsika, én velem majd lesz, ami lesz.

A leány ellávozott, Domján Sándor pedig délig kiszolgált a vevőit. Aztán 1 órakor, amikor elött a záróra ideje, lehúzza üzletének rollóját... egy pohárban marószódát oldott fel.

Körülbelül egy félóra múlva a Füredi házban lakó Neumann cipész a mészárszék irányából hangos nyöszörgésre lett figyelmes. Rosszat sejtett. Üzent Domján Sándor hozzátartozóinak.

Amikor a belülről bezárt üzletajtót nagy nehezen felnyitották, ott találák Domján Sándort rettenetes kínok között a földön vergődve. Pár perccel később megjelentek dr. Cosma Livius és dr. Füredi Iván orvosok, akiknek utasítására az öngyilkos mészáros édesanyjának Crișan uccán 2. szám alatti lakására kocsi szállításra került.

Hiába akarják tejjel itatni, hogy fájdalmát csillapítsák, Domján Sándor nem akar bevenni orvosságot. Meg akar halni.

Zsuzsikáékna pedig, ahol ezalatt az idő alatt semmit sem tudnak az öngyilkosságról — az esküvőre készülnek.

Regény ez az élet, drámai lüktetésekkel bővelkedő regény... pedig a szereplők nem regényt és drámát akartak, csak egy kicsit boldogok lenni... de mit csináljanak, ha éppen ez nem sikerül.

Nem lehetetlen, hogy Zsuzsikáék esküvőjét egyelőre elhalasztják... Jaj! ez az élet, egyik másik háznál mennyi bajt okoz.

„Bé bifogadás”

Az amerikai hatóságok szigorú tilalmat adtak ki, melyben megtiltják a „bé bifogadást”. A rendelet szerint mindazokat a bokmaker-irodákat, amelyek a tilalmi rendelet után is kölnék „bé bifogadást”, betiltják.

(A „bé bifogadás” a legújabb sport Amerikában s külön irodák alakultak ennek a különös fogadási láznak a lebonyolítására. A fogadásokat a születendő gyermekre tették. Ha egy szegény asszony másállapotba került s már nyolcadik hónapjában volt, megjelent a fogadási irodában, ahol száz dollárt kapott azért, hogy a felek a születendő gyermekére fogadhassanak. A fogadási iroda pedig közzétette a következő hirt:

„X Y. asszony gyermeket vár... Ekkorára és ekkorára. Fogadható: a születendő gyermek neve, a születés pontos napja és órája, sulya és szemének színe. Fogadható, hogy X Y. asszony egy gyermeket szül, vagy pedig ikreket hoz a világra.”

A fogadások totalizátor alapon történnek, azaz a nyertesek aszerint kapnak kétszeres, tízszeres, vagy akár százszoros pénzt is a befizetett összegre, hogy hányan találják el a fölített kérdéseket. Jellemző erre a fogadási lázra, hogy egy brooklini munkás, aki „ikrekre” tett, egy dollára 170.000 dollárt kapott.

A Bondár családi név eredete

A Bondár családi névnek mi köze sincs a bodnár, pintér mesterseg nevéhez. A Bondár név ázsiai eredetű, úgy hívják egy házi macska nagyságu ragadozót. E nevet éppúgy adhatták, mint a Farkas, vagy Sas neveket, melyek szintén állatnevek. Így kétségtelen, hogy a Bondárok nevüket még Ázsiából hozták s valószínű, hogy az ősmagyaroknál személynévként volt használatos. A családi nevek használata ugyanis jóval az ősmagyaroknál Ázsiából való bejövetele, sőt a kereszténység felvétele után lett közkeletű.

Rossz tréfa következtében egy 18 éves salontai fiatal embernek eltört a vállperece

Bereczki Mihály 18 éves fiatalember, Călniceanu uccai lakos buzát hordott. Valati tréfából a vállán levő buzával telített zsákot egy kissé megbillentette. A zsák valószínűleg elvesztette az egyensúlyt és oly szerencsétlenül csuszott meg, hogy Bereczki Mihály vállpercét eltörte. Bereczki Mihályt azonnal orvosi ápolás alá vették. Az eretlen tréfa következményeit az alig 18 éves fiatal ember, csak nehezen heverli ki.

1800 keresztény ifju iratkozott be Magyarországon a kereskedelmi átképző tanfolyamra

Kereskedelmi, ipari és pénzügyi tanfolyamokat állít fel Magyarország, keresztény ifjuság részére, az új törvény értelmében, hogy elfoglalják a zsidók helyét. A tanfolyamra 1800 ifju iratkozott be. A zsidó létközseg szintén speciális tanfolyamot létesített idegen nyelvekből, mesterségekből és különösen kertészetből azon zsidók részére, akik el kell hogy hagyják Magyarországot. Egy budapesti szövöde, amely kétmillió pengő tőkével dolgozik, kérte, hogy engedjék Egyiptomba való emigrálását az egész személyzetével együtt.

Folyik a harc a Szovjet-Mandzsú határon

Páris. A japán—orosz határon súlyos határincidensek játszódtak le, melyek már a formális háború jellegét viselik magukon. A keletről érkezett jelentések kétoldaliak s egymással teljesen ellenkezők. A japán jelentés szerint a japán csapatok visszaszorították a szovjet csapatokat Csang Ku Feng és Sza Cseo magaslatoiról. A csatározásnak mindkét részről számtalan halottja van. A moszkvai jelentés ezzel szemben határozottan cáfolja azt, hogy a japán csapatok csatározásának eredménye volt sőt e szerint a jelentés szerint a vitas magaslatokat a szovjet csapatok tovább is megszállva tartják. Hétfőn délután a japán repülőgépháritó ágyuk öt szovjet repülőgépet lőttek le.

Egy veszettmacska garázdálkodik Salontán

Tegnap délután egy fekete veszettmacska összekarmolta a Redut mellett Pogan Mária 17 éves Mircea Celmare ucca 33 szám alatt lakó fiatal lányt. Ugyanez a veszett macska a késő esti órákban összekarmolta Duca D. Mitru 24 éves városi fertőlemlőit. A város mindkettőt a cuji Pasteurba utaltta.

A városban kóborló veszettmacskát még nem sikerült ártalmatlanná tenni.

Salontán a kisebbségi iskolák neveit magyarnyelven írhatják ki az épület homlokzatára

A vármegyei prefektura ma értesítette Salonta városát, hogy a salontai összes kisebbségi iskolák magyar nyelven írhatják fel az iskola homlokzatára az iskola nevét.

Egy jócsaládból való megbízható 16—17 éves fiut kocsinak felveszek. Str. Duca 18.

Rövid salontai hírek

— A salontai államrendőrség eljárását indit Nagy Lajos Str. Arany 29. szám alatt lakó borbély ellen, mert a vasárnapi munkaszünetet nem tartotta be.

— Azok a salontai nyugdíások, akik állampolgárságukat nem tudják igazolni, elvesztik nyugdíj jogosultságukat.

— Minden salontai vándorkereskedőnek, aki élelmiszert, vagy italt áru, köteles a vármegyei egészségügyi tanácstól engedélyt kérni.

— A rendőrség eljárását indit Bondici Péter postás ellen, mert kerékpárján nem volt lámpa.

Eljárás indul az új büntetőtörvénykönyv alapján özv. Kálmándi Mihályné Regele Ferdinánd-ucca 45. szám alatti lakos ellen állatkínzásért.

6000 leit adtak a világ legrégibb esernyőjéért

London. Egy londoni régiség-árverésen hatezer leiert vették meg az első, Angliában használt esernyőt. Az ernyőt Hanway Jónás, az ismert utazó 1756-ban vitte be Kinából Angliába.

Uborka állandóan kapható Str. Mihai Viteazul 37. 1—6

SPORT

Elutasították a CAO felebezését véglegesen

Mint ismeretes, az oradeai CAO-t a baiamarei emlékeztetés pályaelhagyás miatt megbüntették, vagyis a Phoenix csapatát jelentették ki győztesnek és így a majdnem 30 éves szép múlttal rendelkező CAO együttesét a nemzeti A ligából törölték. A zöldfehérek vezetősége mindent elkövetett, hogy a részükre oly sérelmes határozatot mindenképpen megmásítsassák. Most tárgyalta a fegelmű sportvezetőség e nagyfajtonosságú ügyét és oly értelmű megmásihatatlan határozatot hozott, hogy a CAO ezentul a B divízióban kell játszson. És még mellé olyan lehetetlen beosztást kapott, hogy egészen bizonyosra vehető a nagy multu CAO rövides kimulása már annál is inkább, mert sem az oradeai Crisanaval, sem a Săruințával nem játszhat. Így megszűnik a rivalitás és ez magával hozza a közönség távo maradását is, amely egyet jelent a véggel.

Érdeklődéssel tekint a salontai sportkedvelő közönség is a CAO jövője elé, melynek az új beosztás alapján nem sok sikert jósolhat.

A Slavia és a Ferencváros a KK döntőbe

Tegnap délután 36 ezer néző előtt játszotta le mérkőzését Prágában a Slavia és Genova csapata. Az első mérkőzést a Genova odahaza 4:2 arányban nyerte, míg a tegnapi találkozó 4:0-as eredményt hozott a Slavia javára. A mérkőzés mindvégig erős, kemény volt és 1 olasz és cseh játékos ki is állított a bíró. A csehek mindnégy gólját a bécsi Bican lőtte, sőt ötödik gólt is rugott a kiűnő középcsatár, de azt a bíró lesállítás címén már nem ítélte meg. Ezek szerint a Ferencváros ellenfele a Slavia lesz a KK döntőben.

Ma, kedden délután 6 órakor a CSS és a Săruinț közös tréninget tart.

HA JÓT AKAR, csak talpba vésett DERMATA cipőt vegyen Borbély Pál divatáru üzletéből. (Városhaza mellett)

Japán is műgyapjút gyárt

A japán kormány megbízottai Rómában megvették a „Lanital” rendszerű műgyapjúkészítés szabadalmának jogait a Távoli Keleltre. A „Lanital” eljárás szerint Olaszországban tejből készílik a műgyapjút. A japán módosított eljárás a szójababból készült caseint használja, amely Japánban rendkívül olcsó. A szerződés függetleníteni fogja Japánt az ausztráliai gyapjubeviteltől.

Elveszett a lincai úton egy állampolgársági, egy másodosztályú vasuti karnett Agoston Árpád névre és egy kalap. Megtaláló jutalom ellenében adja be a kiadóba.

Eladó nagyobb mennyiségű rozsakrumpli, 2'50 lei kilója Bagoly Bertalan ref. lelkészénél.

Kiadó két uccai butorozott szoba, Str. Tache Ionescu 9.

Timișoarára 7—8 án kocsik megy. Onnan Salontára arut hozhatok 15 mázsaig. Cím a kiadóban.

Eladó egy komplett ebédlobutor. Megtekinthető a délelőtti órákban, Str. Ciordas 2.

Eladó Piața Peles 2. sz. ház. Kedvező fizetési feltétellel. 1—2

Megvételre keresek egy tokos ablakot 130 magos, 80 cm. szélességben. U. o. Eladó 6 mázsa lucerna széna és kiadó egy üzlethelyiség, ert. Str. Kisfaludi 1.

Kiadó 5 köbös lucerna egyszeri vágásra. Értekezni szerda estig. Str. Axente 23.

Tip. Gaál & Co. Salonta

**Habselyem trikó és dezsalin
ingek, férfi kalap, nyakkendő
óriási választékban!**

NŐI, FÉRFI és GYERMEK
Carmen cipők
FÉRFI SZANDÁLCIPŐ 340 LEI.
KOVÁCS LAJOS
divatáru üzletében (Fenyvesi gyógyszertár mellett)

SELYEM HARISNYA,
retikül, kötött bluzok,
Maya szandál
GUMMITALPU VÁSZONCIPŐ
legolcsóbb bevásárlási helye

A Kingston leányok

Írta: HERMANN GÉZA

14

IX.

— De hiszen te Newyorkban Livianál voltál, minden héten a leveledet pontosan megkapuk onnan, hogy lehettél te akkor Eur pában? — kérde csodálkozva a mama.

— Csak úgy, hogy előre megírtam a leveleket s a beríték hátát megszámoztam, így Livia sorrendben szépen el is küldötte, terminusra!

— És te ez idő alatt Endrét kutattad?

— Igen s nem jöttem volna haza, míg től nem találom!

— Oh te vakmerő leány... hát ha Endre nem jött volna?

— Jönnie kellett, meri — én akartam! — tört ki Gladysból az amerikai nő energiája, de minden erélyesség mellett is nefelecskék szemecskéi a szerelem mély tűzével néztek a meghódított férfit, akit ő oly messziről élet társának hozott haza.

Az édes otthonban Gladys volt ismét az akaratos kis zsarnok, aki a sziveket uralta. Gyors egymásutánban hajította végre az eljegyzést és az esküvőt. Utána nászutra indult az ifjú pár az óvilágba. Hogy idejötték, ez ismét Gladys akarata volt, mert ő végig járti óhajította amaz előtte kedves helyeket, amelyek az ő szerelmének kialakulásában részben tényezők voltak. E reminiszcenciáknak záróköve volt a kolostor meglátogatása, ahonnan Endrét elrabolta.

Szívélyes fogadtatásban volt részük; a fiatal asszonykának maga a perjel beszélte el fráter Lambert zárdai szerephörét, aztán megmutatta a cellát, ahol férje lakott. Már a kolostor komor belseje nyomásgéző érzéssel volt Gladysra, most e cellát látva, elfogódott lett, amihez a lelki depressziók is járultak. A cellának egyetlen éke a feszület volt, Gladys eléje térdelt s mélyen fohászkodott. Istenhez könyörgött az — uráért, hogy ne büntesse meg, amiért elhagyta; ne suítsa őt sem, amiért tőle eltántorította. A zárda javára gazdag alapítványt tett, hogy kibékítse az égietek s a földieket. Mikor elhagyták a komor épületet, Gladys még egyszer visszatekintett rá s férjéhez simulva szeretettel mondá:

— Édes Endrém, vezekeltem bűnömért, most nyugodt vagyok, mert lelkem ihlete azt sugja: kibékítettem Istent. Más-hová nem vágyom, csak haza, a mi édes otthonunkba.

És az élet szeszélyes tengerének eme csendes kikötője felé keltek utra.

Vége

Ma már nem lehet háztartás ARAGAZ nélkül!

Az ARAGAZ főz, süt, vasal, hűt, világít!

Főzők már 395 leitől

Kánukszámban is hűvös a konyhája, ha ARAGAZ-zal főz!

ARAGAZ olcsó, praktikus, nem mérgező, nem robban!

Díjtalanul és kötelezettség nélkül bemutattjuk az érdeklődők lakásán.

Ifj. Orendi és Wachner

Piața Unirii 7.

A Szalmakeriben 288 □-ös termő szőlő eladó és a Calea Regele Caroli II. 69. számú magánház kiadó, értekezni lehet Str. Meșianu 14. szám alatt.

Kiadó különbejáratú butorozott szoba. Str. R. g. Ferdinand 13.

2—3

A modern Grönland

Koppenhága. — Amikor először találkoztam egyik koppenhágai tudományos intézetben grönlandi diákokkal, nem hittem el rólok, hogy abból a regényes szigetvilágból valók, amelyet eddig csak sarkkutatók regényes leírásaiból ismertem. Tőlük kaptam a mai Grönlandról az első híreket, melyekből megtudtam, hogy — Grönland is halad a korral... Grönlandnak ma már jelentős idegenforgalma is van és Dánia déli és keleti részeiből nyár derekán gyakran rándulnak fel népes kirándulócsoporthok a grönlandi szigetvilágba — hűsülni.

A modern Grönland

Grönland népe még ma is főként halászatból él. A grönlandi jegestenger partján, az égbenyuló, jéggelborított glecserek tövében korszerű, izlésesen épített halászfalvak terülnek el. Betonból és üvegből épült modern villák s a bennük élő eszkimó halász — a régi kajak helyett legújabb motorcsónakkal indul vadászni és szigonyágyuval lövi a bálnát.

Grönland egyes vidékein hatalmas bálnazsír feldolgozó telepek vannak üzemben és a dán kivitelnak jelentős részét teszi ki a világsszerte keresett bálnazsír.

A lezdelleges jégkúnyhók helyén épült korszerű házióiban varrógép kattan s a világ minden részéből híreket közveit a rádió. Esti összefüggéseleiken (Viszonylagos meghatározás, mert Grönlandban hathónapig tart az éjszaka, melyet csak a sarki fény derengő fénye világít meg.) londoni és párisi zenére táncol az eszkimó ifjuság.

Az eszkimók már jórészt levelelték fokabőr-ből készült „nemzeti viseletüket”, korszerű európai ruhát hordanak, a dán iskolában megfelelő kiképzésben részesülnek és egyáltalán nem kelik „vadember” benyomását.

Az eszkimó már hozzászokott a huszadik század minden technikai csodájához. Nem csodálkozik, ha repülőgép zúg el hőmezők felett, nem bámul utána a gőzhajók fekete füstcsikjainak s a rádióban sem lát emberfeletti boszorkányságot, mint Ammudsen eszkimói, akik kétségbeesetten menekültek kúnyhóikba a — beszélőgép hangja elől.

Csak a gépkocsi megjelenése okoz még némi izgalmat a jégvilágban. Repülőgép hordja a postát, repülőjáratok bonyolítják le az utasforgalmat, mert a jeges hőmezőkön nem lehet sem utat építeni, sem vasúti sínek lerakni. A szárazföldi közlekedőeszköz még ma, a gépek és sebesség korszakában is a kutyaszán. Hat-hét kutya van az alacsony jármű elé fogva s kisebb utakra ezzel a közlekedő eszközzel indul el a grönlandi halász. Gépkocsiforgalom nincs s a „magától járó kerekesszán” az autó, élénk felkúntást kelt, ha megjelenik valahol.

Grönlandnak fejlett egyházai és iskolái vannak. Minden faúban ott láthatjuk a modern dán iskolát, melyben Koppenhágában, vagy más dán nagyvárosokban végzett tanítók oktatják a betűvetésre a tömpe orru, hosszuhaju nebulókat. A legutóbbi hivatalos dán kimutatás szerint Grönlandnak tizenkilenc temploma van, amelyben Koppenhágában végzett eszkimó lelkészek látják el a papi szolgálatot.

Grönlandot szabályos közigazgatási kerületekre osztotta fel a dán pontosság és a sziget élén kormányzó áll. A fontosabb központokban bíróságok működnek eszkimó bírákkal és az egykori nomádok adót is fizetnek. Az egész tartományban sitalpas csend őrség teljesít szolgálatot, de sem a csendőrségnek, sem pedig a bíróságnak nem sok munkájuk van, mert az eszkimók igen békés emberek.

Nem érdektelen talán megemlíteni azt

sem, hogy Grönlandban nem ismerik a válást. Az eszkimó férfi 23—24 éves korában megnősül s házasság egész életére szól.

Grönland neve szószerinti fordításban — zöld földet jelent.

Nem tudni, hogyan kapta ezt a nevet a hó és a jégnek ez a hófehér birodalma, mely felett órákon át száll a gépmadár anélkül, hogy egyetlen zöld foltját is látná a névényi életnek.

VÉKÁS LAJOS DR.

CARMEN nyári cipők, szandálok, gummi cipők,

selyem bluz-jem-perek, bőr retikülök, férfi kalap, ing, nyakkendő, zokni, selyem harisnya, prima 69 lei kész netz függönyök, legolcsóbb árban

Rubinné üzletében!

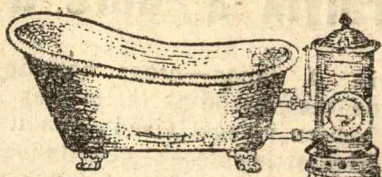
Római szandálokat

gyári árban. ÓRIÁSI választék. FÜRDŐ DRESSZEK legolcsóbb árban!

•••••

Konyhai edényeket javítunk

Füredőkádak
kocsi névlebiak, bicikliszámok kaphatók
bádog edények raktáron

NAGY ANTAL bádogosnál
Calea Regele Ferdinand 25.

Épületeinket teljesen újítjuk

Római szandál szükséglet

addig ne szerezze be, míg a **Bajó** készítményét meg nem tekintti, teljesen új kiadás, meglepő, szép kivitel és a legolcsóbbak az összes gyártmányoknál.

Str. Miron Cristea 1. **Bajó**

Férfi és női szövetek,

vásznak, damasztok, selymek, ággyerítő, függönyök, ablak roletták, konyha és zsurgarnitúrák, flóir törők, közök és fürdőlepedők nagy választékban, részletre is.

ORBÁN KÁROLY

Strada Duca No. 6.

Rádionézet

Kedd, augusztus 2.

București. 6:17 Gramofon. 7:20 Dalok. 7:45 Szimfonikus lemezek. 9:45 Vendéglozi zene.

Budapest. I. 7 Előadás. 7:30 Szalónzene. 8:30 Elbeszélés. 9 Svéd Sándor magyar nótákat enekel cigányzene kísérettel. 10:10 Előadást. 10:50 Hírek. 12:10 Cigányzene.

Szerda, augusztus 3.

București. 6:15 Szórakoztató zene. 7:20 Gramofon. 8:10 Dalok. 8:35 Hegedű. 9:10 Római dalok. 9:45 Vendéglozi zene.

Budapest. I. 6:30 Jazz. 7:30 Előadás. 8:30 Hírtóvadászat. Operett. 10:15 Hírek. 10:35 Zenekar. 11:05 Zongora. 11:45 Haanglemezek.